

Turun koulut

Keskustan ulkopuolisten koulujen inventointi ja arvottaminen

Vasaramäen koulu. Kuva Sanna Kupila 2014.

Turun koulujen inventointi ja arvottaminen

Koulujen inventointi 2016 on osa Yleiskaava 2029 valmistelun yhteydessä toteutettuja valikoivia täydennysinventointeja. Täydennysinventoinnit on laadittu temaattisina keskittyen keskustan ulkopuolisiin asuinalueisiin ja erilaisiin laitoksiin.

Yleiskaavoituksen yhteydessä 2013–2016 inventoidut kohteet keskustan ulkopuolella:

- Asuinalueet
- Päiväkodit 1990-luvulle asti (myös keskusta)
- Koulut ja lastenkodit
- Hoivakodit ja palvelutalot
- Keskustan ulkopuolinen teollisuusperintö

Kaikkiin täydennysinventointeihin on sisällytetty arvottaminen. Arvottaminen on tehty yleiskaavan rakennussuojelutyöryhmässä, jossa on ollut edustajat museokeskuksesta, rakennusvalvonnasta ja kaupunkisuunnittelusta. Asuinalueiden inventoinnin on tehnyt kaavoitusarkkitehti Iina Paasikivi kaupunkisuunnittelusta. Muiden kohteiden dokumentoinnista on vastannut museokeskuksen tutkija Sanna Kupila. Päiväkoti-inventointia on täydennetty kaupunkisuunnittelussa laaditulla modernin päiväkotiarkkitehtuurin selvityksellä, jonka teki suunnittelija Samuli Saarinen.

Laitoskohteet on arvotettu luokkiin 1–3. Työryhmä esittää ensimmäiseen luokkaan kuuluvia kohteita valmisteilla olevan yleiskaavan suojelukohteiksi. Toisessa luokassa ovat kohteet, joiden säilyminen on toivottavaa, mutta joita ei pääsääntöisesti esitetä yleiskaavan suojelukohteina. Tämän luokan kohteiden säilyttämistarpeiden ja -edellytysten tarkempi tutkiminen voi olla tarpeen mahdollisten muutosten tullessa ajankohtaisiksi. Kolmannen luokan kohteille ei ole asetettu säilymistavoitteita.

- Koulujen arvoluokitus, ks. liite *Keskustan ulkopuolisten koulujen arvottaminen*.

Kouluinventoinnissa on tutkittu Turun ruutukaava-alueen ulkopuolelle (kansa- ja peruskouluille, lukioille ja ammattioppilaitoksille) suunnitellut rakennukset, jotka ovat edelleen olemassa. Kaikki tutkitut rakennukset eivät kuitenkaan enää ole koulukäytössä.

Ruutukaava-alueella sijaitsevat vanhat koulutalot on inventoitu aiemmin ja ne on esitelty raportin tarkemmassa listauksessa, jotta välittyä tieto kaikista Turun vanhoista kouluista. Niitä ei kuitenkaan tässä selvityksessä ole arvotettu. Museokeskus on arvottanut keskustan koulut aiemmin vuonna 2002 tehdyssä, keskustaa koskevassa inventoinnissa.

Koulurakentamisen määrän muutoksissa näkyy kaupungin nopea kasvu ja suuren ikäluokan kasvaminen kansakouluiästä oppikouluikään sekä suuren ikäluokan lasten tuleminen kouluikään. Kouluverkosto rakennettiin pääasiassa 1950–80-luvuilla. Keskustan ulkopuolisia alueita koskevassa inventoinnissa löytyi tältä ajalta kolme perus- tai kansakoulurakennusten päätyyppiä:

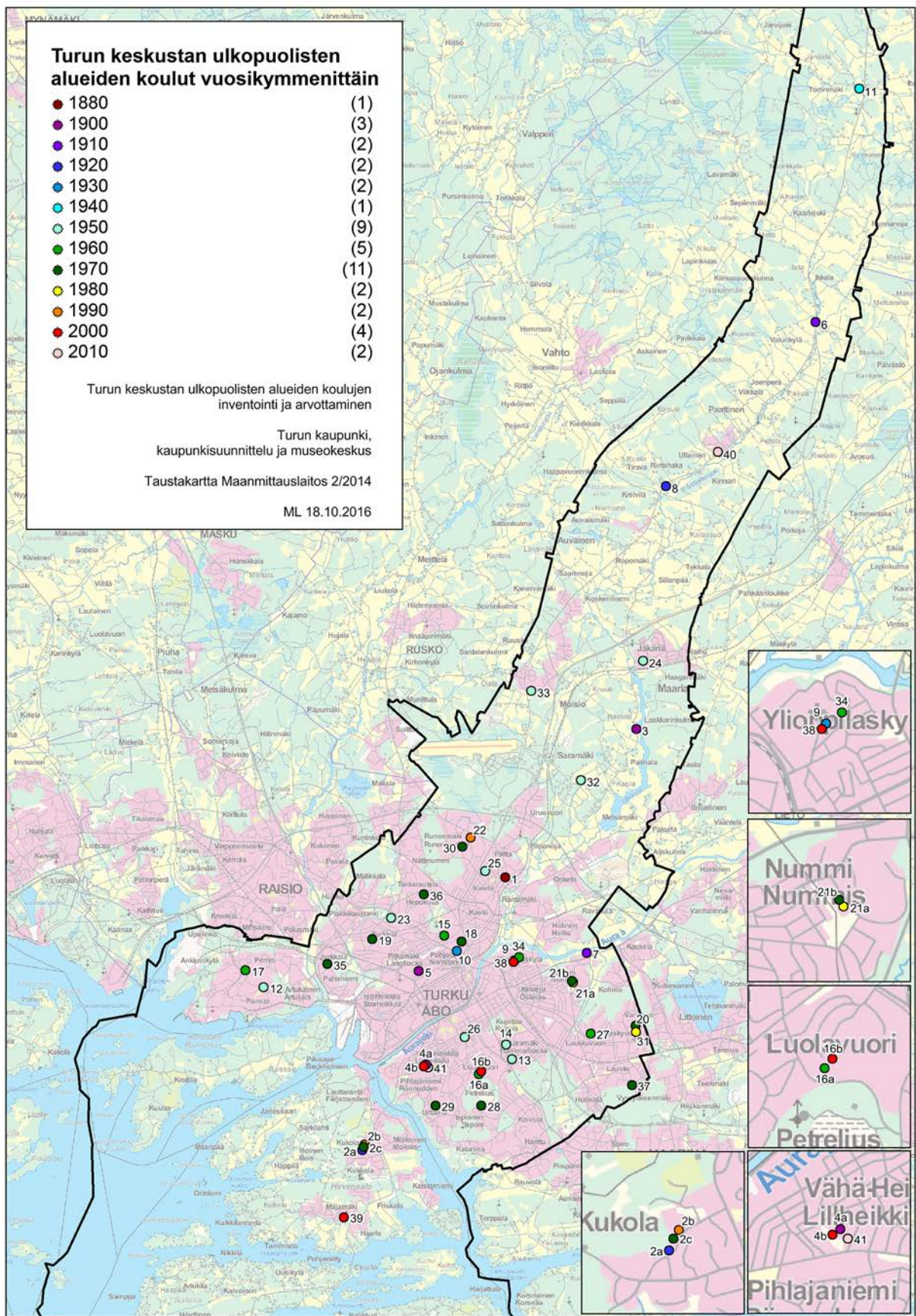
- maaseudun pienet koulukokonaisuudet eri-ikäisine rakennuksineen
- 1950–60 -lukujen suuret ja monumentaaliset kaupunkikoulut korkeilla paikoilla väljästi asutuksen reunalla

- 1970–80-lukujen rationalistiset ja asutukseen integroidut lähiökoulut

Turun kaupunkiin rakennettiin yli kaksikymmentä uutta koulua 1950–1970-luvuilla. Suurten ikäluokkien tultua kouluikään kaupungissa oli pula kansakoulun oppilaspaikoista, mutta pulaa oli myös oppikoulupaikoista. Kaupunki ei ryhtynyt perustamaan uusia oppikouluja vaan ne syntyivät yksityisten tai valtion voimin. Turun kaupungin rakennuttamat koulurakennukset suunniteltiin 1950-luvulla pääosin Turun kaupungin talorakennusosastolla. 1960–1970 -luvulla kouluja ovat suunnitelleet myös yksityiset toimistot. Koulut ovat voineet olla osa aluerakentamiskohdetta, jolloin koulurakennuksen on voinut piirtää lähiön muista rakennuksista vastannut suunnittelija. Yksityisten ja valtion kouluja ovat suunnitelleet yksityiset arkkitehtitoimistot.

1980-luvun jälkeen koulurakentaminen on ollut vähäisempää. Ajalta ennen 1950-lukua on muutamia esikaupunkialueiden puukouluja, jotka ovat ikänsä ja kulttuurihistoriallisen merkityksen kannalta arvokkaita. Monet näistä ovat nykyisin muussa käytössä. Koulutuksen arvostus näkyy tasokkaana kouluarkkitehtuurina. Suurin osa 1950–60-lukujen ja 1980–90-lukujen kohteista sijoittuu luokkaan yksi. 1970-luvun kohteita on eniten luokassa kolme, mutta useita myös luokassa yksi.

Inventoinnissa ovat mukana myös ammatilliset oppilaitokset ja valtion rakennuttamat kohteet. Mukana on lisäksi muutama muussa kuin alkujaan kouluksi suunnitellussa rakennuksessa nykyisin toimiva oppilaitos, mutta näiden arvottamisen lähtökohtana tai vertailukohtana ei ole kouluarkkitehtuuri. Kaikki koulut on luetteloitu, mutta 2000-luvulla rakennettuja ja sitä uudempiä kohteita ei ole arvotettu.

Inventoidut koulut vuosikymmenittäin koulukäyttöön ottamisvuoden mukaan. Kohteiden tiedot seuraavan sivun taulukossa. Kartta Matilda Laukkanen.

Numero	Koulu	Osoite	Vuosi	Suunnittelija
1	Kärsämäen koulu	Kärsämäentie 46	1881, lisärakennus 1913	
2a	Wäinö Aaltosen koulu, Ylistalo (Kukkolan koulu)	Wäinö Aaltosen koulutie 3	Kukkolan päärakennus 1900-l. alusta, kouluna 1922	
2b	Wäinö Aaltosen koulu	Wäinö Aaltosen koulutie 3	1995, 1997	Talorakennusosasto Markku "Ronski" Roininen
2c	Wäinö Aaltosen koulu, nykyinen kirjasto	Wäinö Aaltosen koulutie 3	1979	
3	Toivo, ent. Paimalan yläkansakoulu	Paimalantie 369	1904	
4a	Vähä-Heikkilän koulu	Myllymäentie 42	1906, 1912, 1928	
4b	Vähä-Heikkilän koulun laajennus	Myllymäentie 42	2003	Vahtera-arkkitehdit/Seppo Järvenpää
5	Kähärin koulu	Pietari Valdin katu 14	1909	opettaja Hänninen?
6	Paavolan koulu	Säkyläntie 622	1914	
7	Ristimäen koulu	Rasintie 26	1914, lisä- ja ulkorakennus 1930	
8	Töörinummi, ent. Kreivilän koulu	Paattistentie 677	Paattisten kansakoulu vuodesta 1926	
9	Nummen koulu	Papinkatu 1	1931, laajennukset 1937 & 1980-l.	
10	Raunistulan koulu	Oikotie 1, Satakunnantie 35	1931, laajennus 1978-80	J.E. Hindersson, Eero Ponkala Oy
11	Tortinmäen kansakoulu	Järviöntie 16	1942	piirustukset allekirjoittanut Lauri Sipilä
12	Pansion koulu	Pernontie 29	1948-50	Talorakennusosasto Totti Sora
13	Vasaramäen koulu	Lehmustie 7b	1953	Talorakennusosasto Veijo Kahra
14	Kupittaan koulu	Syreenukija 1	1957, laajennus 1962	Arkkitehtitoimisto Aarne Ehojoki ja V. Kahra
15	Rieskalähteen koulu	Jöllintie 3	1962-63	Arkkitehtitoimisto Olli Vahtera
16a	Luolavuoren koulun vanha osa	Luolavuorentie 36	1963-64	Arkkitehtitoimisto Veijo Kahra
16b	Luolavuoren koulun laajennus	Luolavuorentie 36	2008	
17	Pernon koulu	Hyrköistentie 35	1963, 1965, 1977	Arkkitehtitoimisto Olavi ja Kauko Reima
18	Kastun koulu	Pyörämäentie 4	1970	Olavi ja Kauko Reima
19	Suikkilän koulu	Talinkorventie 16	1972	Pekka Pitkänen
20	Turun normaalkoulu	Annikanpolku 9	1976	Arkkitehtitoimisto Veijo Kahra
21a	Hannunniitun koulu, Malmin yksikkö (C.O. Malmin koulu)	Virmuntie 3-5	1988	Talorakennusosasto Markku Roininen
21b	Hannunniitun koulu	Virmuntie 3-5	1974-75, 2000, 2012	Puolimatka, Päivi Saila
22	Turun lyseo, Riihikallion koulu	Varusmestarintie 19	1991-94	Talorakennusosasto Ilmari Saren, sisätilat Tuija Gerke (Mikkonen)
23	Teräsrautelan koulu	Korkkisvuorenkatu 14	1956	Talorakennusosasto Heikki Sarainmaa
24	Jäkärilänkoulu ja liikuntasali	Arkeologinkatu 9	1958, 1987	Talorakennusosasto Eila Ravila
25	Pallivahan koulu	Paltankatu 4	1958	Talorakennusosasto A. Sandelin / Raija Lundsted
26	Puopellon koulu	Sepänkatu 11	1956-58	Talorakennusosasto Unto Toivonen
27	Pääskyvuoren koulu	Talvitie 10	1960-61, laajennus 1973	Talorakennusosasto Heikki Sarainmaa
28	Ilpoisten koulu	Lauklähteenkatu 13	1974	Talorakennusosasto 1974
29	Uittamon koulu ja päiväkot	Jalustinkatu 8	1971-73	Rakennustoimisto Puolimatka
30	Runosmäen koulu ja kirjasto	Piiparinpolku 9	1977-79	Pekka Pitkänen
31	Varissuon koulu	Kuopuksenpolku 1	1983-84	Frank Schauman
32	Saramäen koulu	Vaistentie 69	1955	
33	Moision koulu	Moision koulutie 2	1950-55, 1961, 1997, 2003, 2005	Maaseudun rakennustoimisto, Poku Salo
34	Aurajoen koulu	Papinkatu 4	1962-63	Pekka Pitkänen
35	Aunelan koulu ja palloiluhalli	Opintie 1	1971, 1983	Myyntiyhdistys Puutalo, Vesa Ekholm / valmistalo, talorakennusosasto Eila Ravila
36	Hepokullan koulu	Varkkavuorenkatu 42	1976	Talorakennusosasto Raija Lundsten
37	Lausteen koulu	Raadinkatu 7	1975, 1976	Puolimatka yhtymä
38	Katariinan koulu	Kirkkotie 31	2000-01, 2002-03	Vahtera Arkkitehdit / Matti Pasanen & Seppo Järvenpää
39	Haarlan koulu	Meteorikatu 1	2003-05	Arkkitehtitoimisto Sigge/Pekka Mäki
40	Paattisten koulu	Ullaistentie 7	2011	Mikko Uotila
41	Braheskola	Myllymäentie 42	2015	Virolainen arkkitehtitoimisto Amhold Oy / pääsuunnittelija Tarmo Kööp

Tiedot inventoitujen koulujen sijainnista, suunnittelijoista ja rakennusajankohdista.
Taulukko Matilda Laukkanen

Kouluverkoston rakentaminen Turussa vuoden 1866 kansakouluasetuksen myötä

Turun koulujen historia alkaa 1300-luvulta katedraalikoulusta ja Turun vanhimmat koulukäytössä olleet rakennukset rakennettiin lähelle tuomiokirkkoa. 1800-luvun alkupuolella Turussa toimi lukuisia yksityisiä kouluja. Kansakoulujen perustaminen alkoi vuoden 1866 kansakouluasetuksen jälkeen. Turun ensimmäinen kansakoulu aloitti toimintansa 1872 kauppatorin reunalla sijainneessa ala-alkeskoulun rakennuksessa, josta myöhemmin tuli Cygnaeuksen kansakoulu (purettu). Ensimmäinen kansakouluksi suunniteltu, Turun kaupungin tilaama, mutta tynnyrintekijämestari Lindhin omistama ja rakennuttama ns. Lindhin koulu valmistui 1874 Koulukadun ja Välikadun kulmaukseen tontille, jossa nykyisin on Snellmanin koulu. Koulutoimintaa oli alkuajoina monesti vuokrahuoneistoissa, kunnes kaupunki ja maalaiskunnat ryhtyivät rakentamaan omia koulutaloja.

Turun kaupungin rakennuttama ensimmäinen koulutalo on nykyisen Sirkkalan koulun v. 1884 valmistunut koulurakennus. Seuraavaksi kaupunki rakennutti vuonna 1905 valmistuneen Topeliuksen kansakoulun puurakennuksen, vuonna 1912 valmistui Kerttulin kansakoulu ja 1914 aloitettiin Pakkarinkadun koulun lisärakennuksen rakennustyöt. Koulujen rakentaminen olikin melko vilkasta 1900-luvun alkuvuosikymmeninä. Koulutilojen tarvetta lisäsi vielä vuonna 1921 tullut oppivelvollisuuslaki, joka velvoitti käymään kuusivuotisen kansakoulun ja vuodesta 1931 lähtien kaksivuotisen jatkokoulun.

Turkuun liitettyjen Kaarinan, Maarian ja Paattisten kuntien alueelle rakennettiin vuoteen 1931 mennessä kaikkiaan 11 kansakoulurakennusta, joista jäljellä ja edelleen koulukäytössä on seitsemän koulurakennusta: vuonna 1881 valmistunut Kärsämäen koulu, 1909 valmistunut Kähärin koulu, 1909, 1912 ja 1928 valmistuneet Vähäheikkilän koulun rakennukset sekä 1931 valmistunut Raunistulan koulu ja 1931 valmistunut Nummen koulu, josta vuoden 1937 laajennuksen jälkeen tuli Turun suurin kansakoulu.

Oppikoulut olivat myös alkujaan yksityisiä, näistä ensimmäinen Svenska klassiska lyceum i Åbo aloitti v. 1874 ja Turun ja Varsinais-Suomen ensimmäinen suomenkielinen oppikoulu aloitti toimintansa vuonna 1879 yksityisten henkilöiden perustamana lyseona. Kun valtio ryhtyi omilla varoillaan perustamaan suomenkielisiä oppikouluja ja toiminta alkoi Turussa 1883, lopetti yksityislyseo toimintansa. Ensimmäinen valtionlyseo toimi nykyisen Klassikon koulun tontilla olleessa vanhassa Kehruuhuoneessa. 1910-luvun lopussa Turussa oli 10 oppikoulua.

Sotien jälkeen 1940-luvulla Turkuun ei rakennettu yhtään uutta koulurakennusta, mutta 1950-luvulla jälleenrakentaminen näkyi myös koulujen rakentamisena. Tuolloin silloisen Turun alueelle valmistui kaikkiaan yhdeksän uutta koulua ja Maarian kunnan alueelle kolme kansakoulua. Maaseudulle rakennettiin pieniä tyyppikouluja, kaupunkiin rakennettiin puolestaan monikerroksisia, rapattuja rakennuksia. Myös puhtaaksi muuratusta tiilestä tuli 1950-luvun loppupuolella rakentamisen suosikkimateriaali.

1950-luvun loppupuolella ryhdyttiin myös jo rakentamaan matalia, lähempänä lapsen mitta-kaavaa olevia ja ympäristöönsä paremmin liittyviä rakennuksia. (Teräsrautela, Vasaramäki, Kupittaa) Julkisivumateriaali vaihtui punatiilestä myös mineriitiksi (Puropelto, Jäkärilän koulu).

1960-luvulla Turkuun valmistui yhdeksän koulua. Tuolloin keskusta-alueen ulkopuolelle rakennetut koulut rakennettiin vielä monumentaalisesti, puistomaiselle alueelle, ympäristöstään erottuvina näkyville paikoille, kuten aiempinakin vuosikymmeninä.

Muutos koulurakennusten sijoittelusta tapahtui selvästi 1970-luvulla, lähiörakentamisen aikakautena. Tuolloin rakennettiin kymmenen koulua, näistä yhdeksän valmistui rakennettavan lähiön yhteyteen. Koulurakennukset olivat nyt tyyliltään täysin erilaisia, kuin aiempien vuosikymmenien koulut. Nämä koulut olivat nyt matalia, ympäristöstään erottumattomia rakennuksia, jotka sulautuivat osaksi lähiörakennetta.

1980-luvulla Turkuun rakennettiin vain kolme koulua. 1990-luvulla on valmistunut ainoastaan kolme koulua, joista kaksi on tyyliltään postmodernistisia erottuen ympäristöstään ulkoasuillaan. Nämä koulut (WA-koulu ja Turun lyseon lukio) sijaitsevat myös näkyvästi ympäristössä. 2000-luvulla on valmistunut kuusi koulua.

Koulurakennukset aikakausittain

1800-luku

Cygnaeuksen koulu, ent. Ruotsalainen tyttökoulu, nyk. Panimoravintola koulu, Eerikinkatu 18

Turun ruotsalaiselle tyttölyseolle 1886-87 rakennettu koulutalo (piirustukset sign. Ylihallitus/Lindqvist ja Granholm), muutettu ravintolakäyttöön 1990-luvulla.

Hedmanin kansakoulu, III-8-1, Sirkkalankatu 40, Sepänkatu 5

Vuonna 1893 tontin omisti kansakoulunopettaja J. A. Hedman, joka rakennutti sinne kansakoulutalon. Turun kaupunki vuokrasi koulutilat Hedmanilta opetuskäyttöön. 1920-luvun puolivälissä rakennusten omistajaksi tuli Lounais-Suomen Kristillisen Kansanopiston Kannatusyhdistys r.l. Varsinais-Suomen Kristillinen Kansanopisto (nykyisin Turun kristillinen opisto) aloitti toimintansa 20. lokakuuta 1925. Kristillisen opiston muutettua nykyiseen toimitaloonsa vanhat rakennukset myytiin Turun kaupungille, joka kunnostutti ne 1970-luvun alussa lastentarhanopettajien koulutustilaksi. 1980-luvun vaihteessa niissä toimi Mikaelinkoulu ja piharakennus oli Merimiesammattikoulun asuntolakäytössä. Rakennukset eivät ole nykyisin koulukäytössä.

*Hedmanin kansakoulu.
Kuva Kaarin Kurri 2013.*

Katedralskolan, Vanha Suurtori 1

Kankaisten talo, jonka vanhimmat osat ovat 1500-luvulta. Se korjattiin vuosina 1681–1690 hovioikeudelle. 1827 palon jälkeen siihen sijoitettiin Kimnaasi. Muutospiirustukset laati C.L. Engelin Engelin 1829. Tähän on yhdistetty 1831 rakennettu asuinrakennus, jonka valtio osti vuonna 1860 ja siihen sijoitettiin yläalkeiskoulu ja teknillinen reaalikoulu (muutosp. G. T. P. Chiewitz ja F. W. Lüchov). Koulut yhdistettiin 1872 (Svenska klassiska lyceum i Åbo eli Classicum, vuodesta 1971 Katedralskolan i Åbo). Peruskorjaus/saneeraus 1976–77.

*Katedralskolan.
Kuva Kaarin Kurri 2014.*

Kuuromykkäin lasten koulu, I-9-5, Koskenniemenkatu 4

Ent. Kuurojenkoulu, 2-kerroksinen uusrenessanssivivakennus. Ylih./ Th. Granstedt 1897
Muutospiirustus, Rakennushallitus / Väinö Vähäkallio - Martti Välikangas 1937.

Kärsämäen koulu

Rakennettu 1881, suunnittelija Johan Östman. Pihan toisella puolella oleva lisärakennus valmistui 1913. Lisäksi pihapiiriin kuuluu ulkorakennus. Rakennukset pihapiireineen ja puutarhoineen suojeltu rakennussuojelulailta 1994.

*Kärsämäen koulu.
Kuva Sanna Kupila 2014.*

Puolalanmäen koulu ja lukio, VII-22-8, Puutarhakatu 5

Puolalanmäen koulu muodostuu kahdesta eri-ikäisestä rakennusosasta. Puolalankadun suuntainen vanha koulutalo rakennettiin reaalilyseoksi vuosina 1889-91 arkkitehti Florentin Granholmin laatimien piirustusten mukaan.

Vanha voimistelusalisiipi korvattiin vuosina 1956–59 laajennusosalla, jonka suunnitteli arkkitehtitoimisto Sirkka ja Arne Piirainen.

*Puolalanmäen koulu ja lukio.
Kuva Kaarin Kurri 2007.*

Sirkkalan koulu, II-12-17, Sirkkalankatu 20

Kaksi uusrenessanssityylistä kansakoulurakennusta v. 1883 (A. Kajanus), koulurakennus 1960-luvulta, laajennettu 1980-81 (P. Tala) ja uudisrakennus 2001 (Arkk.tsto Sigge). Ent. asuinrakennus 1858, P. J. Gylich.

*Sirkkalan koulu.
Kuva Kaarin Kurri 2014.*

Triviaalikoulu, Läntinen Rantakatu 2.

C. Bassi ja C. L. Engel 1831 (1732), Turun palon jälkeen rakennus muutettiin Intendentti-konttorissa/C. L. Engel laadittujen piirustusten mukaan yksikerroksiseksi koulurakennukseksi. Rakennuksessa toimi aluksi triviaalikoulu ja Bell Lancaster-koulu, myöhemmin yläalkeiskoulu ja Bell Lancaster -koulu. 1870-luvun alussa yläalkeiskoulut liitettiin lyseoihin ja ala-alkeiskoulu ja Bell Lancaster -koulu muutettiin kansakouluiksi. 1860-luvulla koulurakennuksen luokkatilat muutettiin voimistelusaliksi, nyk. Vapaa-aikatoimialan toimisto.

1900-luku

Kähärin koulu, 72-11-1, Pietari Valdinkatu 14

2-kerroksinen jugendvaikutteinen koulutalo, alakerta tiiltä ja yläkerros hirsirunkoinen, 1909 (suunn. Opettaja Hänninen?). Ulkoasu säilytetty alkuperäisenä, sisätiloissa muutoksia (opettajien asunnot muutettu luokka- ym. tiloiksi). Ulkorakennus 1909. Suojeltu asema-kaavalla 1997

Mikaelin koulu (Snellmanin koulu), VII-34-10, Koulukatu 8

Jugendvaikutteinen kansakoululle pystytetty kivirakennus 1901 A. Kajanus, korotettu 1920 J. E. Hinderssonin piirustusten mukaan. Voimistelusalirakennus 1901 Arthur Kajanus.

*Mikaelin koulu.
Kuvat Kaarin Kurri 2005.*

Museomäen koulu, ent. Turun suomalainen reaalilyseo, Aurakatu 13

Turun suomalaiselle reaalilyseolle rakennettu klassisistinen koulutalo, Ylih./Th. Granstedt ja Jac Ahrenberg 1908-10. Funktionalistinen lisärakennus 1939, Rakennushallitus/Väinö Vähäkallio ja Martti Välikangas.

Paimala, Toivo, ent. Paimalan yläkansakoulu, Paimalantie 369

Koulu valmistunut 1904. Piirustukset koululle laati ratamestari J. Heinonen 1903.

Puolalanmäen lukio (ent. Kauppaopisto) 6-13-6, Aurakatu 11

Turun kauppaopistolle rakennettu jugendtyylinen koulurakennus 1908 J. Eskil Hindersson. Myöhemmin Kieli-instituutin ja Turun Suomenkielisen työväenopiston toimitilana, nyk. lukio. Ensimmäinen Hennebique-järjestelmän mukaan rakennettu talo Turussa.

Ruissalon kansakoulu, Ruissalo 79

Valmistunut 1903 Samppalinnan viereisen huutokauppakamarin pihalta puretun rakennuksen hirsistä. Koulun suunnitellut kaupunginarkkitehti Kajanus. Koulutoiminta loppui 1932, ja rakennus muutettiin 1947 turvakodiksi. Nykyisin asuinrakennuksena.

Suomalainen tyttökoulu/Nuorisotalo Vimma, 7-21-8, Aurakatu 16

Suomalaiselle tyttökoululle 1902 Jac. Ahrenbergin piirustusten mukaan rakennettu kansallisromanttinen (uusgotiikan ja jugendin piirteitä) koulurakennus (Yleisten rakennusten ylihallitus/ S. Gripenberg ja Jac. Ahrenberg). Saneerattu vuonna 2004 nuorisotalo Vimmaksi (Arkkitehti-toimisto L-P-R, Ola Laiho, Tiitta Itkonen).

*Suomalainen tyttökoulu.
Kuva Kaarin Kurri 2007.*

Topeliuksen koulu, IX-9-3, Pakkarinkatu 10

Topeliuksen kouluun kuuluu kolme kansakoulukäyttöön kaupunginarkkitehti J. Eskil Hindersonin laatimien piirustusten mukaan pystytettyä rakennusta: Pakkarinkadun ja Malminkadun kulmauksessa sijaitseva yksikerroksinen puutalo valmistui vuonna 1905. Malminkadun puoleinen kaksikerroksinen, alakerran osalta tiili- ja yläkerroksen osalta hirsirunkoinen, rakennus pystytettiin vuosina 1910–12. Pihasisun suuntainen kolmikerroksinen kivitalo, jonka pääty on Pakkarinkadulle, rakennettiin vuosina 1914–15. Koulutalot rakennettiin vaiheittain palvelemaan Linnankentän ja Porsan alueen nopeasti lisääntyvää väestöä.

Koulun nimeksi vakiintui alkuun Pakkarin koulu kunnes se vuonna 1928 nimettiin Topeliuksen kansakouluksi. Nykyisin se on Topeliuksen koulun ala-asteen käytössä.

Vähäheikkilän koulu

Pihapiirin vanhat koulurakennukset on rakennettu vv. 1906, 1912 ja 1928 (Onni Töörö).

Ne on suojeltu asemakaavalla

Uusin laajennus valmistunut 2003, Vahtera Arkkitehdit /Seppo Järvenpää

*Vähäheikkilän koulu.
Kuvat Sanna Kupila 2014.*

1910-luku

Kerttulin koulu, I-16-11, Kellonsoittajankatu 4

Eskil Hindersson 1911–12, voimistelusalusi 1964 A. Sandelin.

*Kerttulin koulu.
Kuva Kaarin Kurri 2012.*

Lauste, Lausteen Poikakodin kansakoulu, Mustionkatu 12

Rakennettu Lausteen poikakodin käyttöön 1919. Kaksi luokkahuonetta, voimistelusalusi, sekä kolme opettajan asuntoa. Nykyisin asuinkäytössä.

Paattisten Paavolan koulu, Paavola 572-2-15, Säskyläntie 616

Paattisten pohjoisosan koululaisille päätettiin perustaa kansakoulu 1902. Uusi koulu Paavolan kylän maille valmistui vasta 1914. Koulurakennus rakennettiin kansakoulun mallipiirustuksen nro 1 mukaan. Rakennus on harkkokiviperustainen ja hirsirunkoinen. Julkisivut on vuorattu pysty- ja vaakaponttilaudoituksilla. Satulakaton katteena on saumattu pelti.

Yksiluokkainen koulu jäi nopeasti pieneksi, ja uusi lisärakennus valmistui 1931. Rakennus on harkkokiviperustainen ja hirsirunkoinen. Julkisivut on vuorattu peiterimalaudoituksella ja satulakaton katteena on saumattu pelti.

Paavolan koulun kolmas koulurakennus valmistui 1958. Rakennuksen on suunnitellut rakennusmestari Theodor Lintunen. Rakennus on betoniperustainen ja tiilirunkoinen. Julkisivut ovat rapatut. Satulakaton katteena on tiili. Rakennuksen toisessa päässä on ollut opettajien asunto, mutta 1982 asuntotilatkin otettiin koulukäyttöön. Rakennukset eivät enää ole koulukäytössä.

*Paavolan koulu.
Kuva Sanna Kupila 2014.*

Puolalan koulu, Tornikadun yksikkö, ent. Åbo Svenska Samskola, VI-14-3, Torninkatu 4
Koulutalo pystytettiin vuosina 1909–1910. Rakennuspiirustukset laati vuonna 1908 arkkitehti Wivi Lönn, joka toimi myös työmaan valvojana. Talon vastaanottokatselmus pidettiin 15.8.1910, joten opetustyö pääsi käyntiin heti syyslukukauden alussa. Koulun vihkiäisjuhla pidettiin suuressa juhlasalissa seuraavana keväänä, 18.3.1911.
Åbo Svenska Samskola, Turun ruotsalainen yhteiskoulu, oli Turun ensimmäinen yhteiskoulu.

*Puolalan koulu.
Kuva Kaarin Kurri 2014.*

Ristimäen koulu, Kurala 20-1, Rasintie 26

Kansakoulu valmistui tontille 11.7.1914. Rakennuksen piirustuksissa on signeeraus W.G. Lauste 1914. Rakennus on identtinen entisen Nummen koulun rakennuksen nro 2:n kanssa. Toinen koulurakennus on valmistunut 1930. Sen on suunnitellut Onni Touru 1929. Koulutoiminta loppui 1988, jonka jälkeen rakennukset ovat olleet asuinkäytössä.

1920-luku

Luostarinvuoren koulu ja lukio, III-20-1, Luostarinkatu 13

Suomalaiselle tyttölyseolle (Tipula) rakennettu klassisistinen koulurakennus, Piirustukset 1924 Rakennusylihallitus, Sadeniemi ja Schjerfbeck. Lisärakennus Arkkitehtitoimisto Aarne Ehojoki 1967.

*Luostarinvuoren koulu.
Kuva Kaarin Kurri 2013.*

Martin koulu, IV-15-4, Hopeasepäkuja 2

J. Eskil Hinderssonin ja Harald Smedbergin piirustusten mukaan 1926 rakennettu klassisistinen koulurakennus. (Maakuntakaava SR 031).

Paattisten Kreivilän koulu, Kreivilä Töörinummi 558-1-11, Paattistentie 677

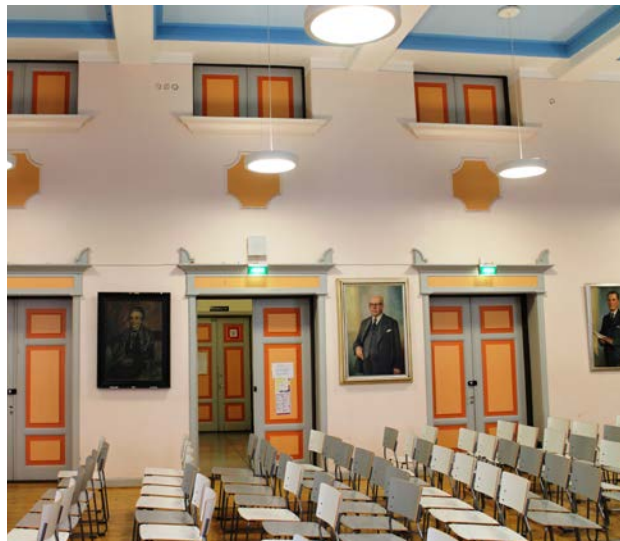
Kreivilän koulu on entinen Paattisten kirkonpiirin kansakoulu, jonne vanhempi puinen koulurakennus valmistui 1926–27. Sen viereen valmistui vuonna 1954 uusi teräsbetonirunkoinen ja rapattu kaksikerroksinen koulu. Puurunkoisen koulurakennuksen julkisivut ovat pystylaudoitettuja ja satulakaton katteena on saumattu pelti. Perustus on luonnonkiviharkkoa, jonka päällä on betoni. Rakennuksessa on alkujaan ollut luokkahuoneiden lisäksi myös kaksi opettajan asuntoa, joka vuonna 1990 muutettiin koulukäyttöön. Rakennukseen on tehty vuonna 1958 keskuslämmitys ja vesijohdot. Vuonna 1940 päädyn sisäänkäynti muutettiin nykyiseen muotoonsa, mutta muita alkuperäistä ulkoasua muuttamia korjauksia rakennuksessa ei ole tehty.

Rakennus ei ole enää koulukäytössä.

Turun suomalainen Yhteiskoulu, TSYK, Tuureporin koulu, VI-15-11, Tuureporinkatu 16

Vuodesta 1903 toiminut, kannatusyhdistyksen ylläpitämä koulu sai oman koulutalon vuonna 1929. Piirustukset kannatusyhdistys tilasi arkkitehti Toivo Salervolta, joka toimi tuolloin Kouluhallituksessa piirustusten tarkastajana. Peruskivi laskettiin 3.10.1928, koulu valmistui syyslukukauden 1929 alkuun ja koulun vihkiäiset vietettiin joulukuun alussa.

Sota-aikana opetus oli katkolla ja kouluun oli sijoitettuna suomalaisia ja saksalaisia sotilaita. Rakennukseen tehtiin sisätilamuutoksia vuosina 1957–1958 Arkkitehtitoimisto Eeva-Kaarina ja Sigvard Eklundin suunnitelmien mukaan. Muutos koski ensimmäiseen kerrokseen sijoitettua opetuskeittiötä. Vuosina 1961–1963 talon Kauppiaskadun puoleiselle sivulle tehtiin uudisosa arkkitehti Lauri Sipilän suunnitelmien mukaan.

*Turun suomalainen Yhteiskoulu.
vas. kuva Mikko Männistö 2015, oik. kuva Kaarin Kurri 2015.*

1930-luku

Nummenpakan koulu, Nummi 22-3,

Nummen koulu on rakennettu kolmessa vaiheessa. Ensimmäinen kolmikerroksinen osa valmistui 1931. Taloa laajennettiin 1937 TK talorakennusosaston suunnitelman mukaan. Laajennusosa nelikerroksinen. Tämän jälkeen koulu oli Turun suurin kansakoulu. Koulussa on toiminut myös ammattikoulu ja opettajakorkeakoulu. 1980-luvun lopulla koulua laajennettiin vielä pohjoispuolelle. Sinne tehtiin urheilusali.

*Nummenpakan koulu.
Kuva Sanna Kupila 2014.*

Raunistulan koulu, Raunistula 5-11, Oikotie 1-3

Kaupunginarkkitehti J.E. Hindersson 1931. Laajennus arkkitehtitoimisto Eero Ponkala Oy 1978.

*Raunistulan koulu.
Kuva Sanna Kupila 2014.*

1940-luku

Tortinmäen kansakoulu, Ihamuotila 1-13, Järvihoentie 16 ja 20

Arkkitehti Lauri Sipilä 1942, rapattupintainen koulurakennus. Lisärakennus rakennettu 1953-1954. Se 1½-kerroksinen, rapattupintainen. Rakennuksessa kirjasto koulutoiminnan loputtua. Kirjaston toiminta loppui 2002-03. Tämä rakennus nykyisin viereisellä kiinteistöllä.

1950-luku

Jäkärälän koulu, Arkeologinkatu 9

Jäkärälän Kotimäen koulu. Rakennettu 1958. Koulun rakennuksiksi liitettiin v. 1962 entinen asuinrakennus, jossa 1900-luvun alkupuolella oli hoidettu mielisairaita (rakennus 2, nykyinen nuorisotalo). Nämä muutokset tehtiin P. Eintolan piirustusten mukaan. (suunnitelmat ja piirustukset TK arkisto: Maaria, kansakoulurakennukset) Koulun itäpuolelle rakennettiin 1958 asuinrivitalo koulun opettajille.

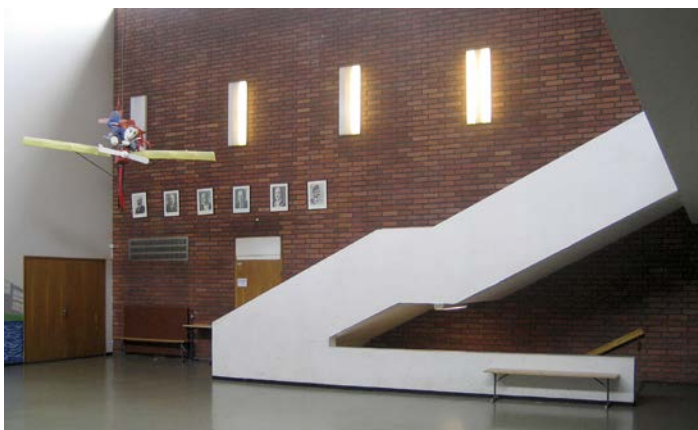
Jäkärälän koulun laajennusosa valmistui 1987, suunnittelu TK talorakennusosasto Eila Ravila. Laajennusosassa liikuntasali.

*Jäkärälän koulu.
Kuva Sanna Kupila 2014.*

Kupittaaan koulu, Vasaramäki 5-22

entinen Kupittaaan yhteiskoulu, yksityinen oppikoulu, rak. 1957, arkkitehtitsto Aarne Ehojoki ja V. Kahra. Laajennusosan suunnitellut Aarne Ehojoki, lupa 1961, valmistunut 1962. Julkisivut punatiiltä ja mineriittiä

*Kupittaaan koulu.
Kuva Sanna Kupila 2014.*

Moision koulu, Moision koulutie 2

Koulutoiminta Moisiossa alkoi 1954. Nykyinen koulurakennus valmistui 1955. Moision koulutien suuntainen sivusiipi valmistui 1961. Moision koulun puinen lisärakennus valmistui marraskuussa 1997, jatko-osa 2005. Liikuntahalli vihittiin käyttöön vappuaattona 2003. Vanha rakennus remontoitiin valmiiksi vuoden 2007 lopulla. (tiedot Moision koulun kotisivut) Koulu on suunniteltu Maaseudun rakennustoimisto Oy:ssä, suunnittelija Poku Salo. Koulu-malli Kahden opettajan koulu ”Poku” B. Piirustukset sign. 15.3.1950, työselitys on v. 1954 (TK arkisto, Maaria, kansakoulujen piirustuksia)

Paattisten Kreivilän koulu, Kreivilä Töörinummi 558-1-11, Paattistentie 677

Puisten koulurakennusten viereen valmistui vuonna 1954 uusi teräsbetonirunkoinen ja rapattu kaksikerroksinen koulu.

Vuonna 1954 valmistuneessa koulurakennuksessa oli opetustilojen lisäksi johtajaopettajan ja vahtimestarin asunnot, jotka on otettu koulukäyttöön. Rakennuksen perustus on betonia ja satulakaton katteena on profiloitu pelti.

Rakennus ei ole enää koulukäytössä.

Pallivahan koulu, Paltankatu 4

Suunniteltu TK talorakennusosasto 1958, A. Sandelin/ piirtäjä-suunnittelija Raija Lundsten.

Pansion koulu, Pansio 201-1, Pernontie 29

Pansion kansakoulun suunnitteli vuonna 1948 Turun kaupungin talorakennusosastolla kaupunginarkkitehti Totti Sora. Rakennus valmistui vuonna 1950. Kansakoulun lisäksi kouluun suunniteltiin tilat myös kirjastoa ja lastenneuvolaa varten. Lastenneuvolatoiminta on loppunut, mutta kirjasto toimii edelleen.

Koulurakennus on kolmikerroksinen ja sen julkisivut ovat rapatut. Satulakaton katteena on tiiltä. Koulun julkisivuista löytyy 1950-luvun rakentamiselle tyypillisiä elementtejä, kuten mustan liuskekiven käyttö, metalliset kaiteet ja lakatut ovet. Rakennuksen sisätiloissa ovat säilyneet monin paikoin alkuperäiset lakatut ovet ja kulmikkaasta sormipaneelista tehdyt lakatut sisäkatot. Porrashuoneiden portaat ovat sementtimosaiikkia ja metallikaiteiden käsijohtimet ovat lakattua puuta.

*Pansion koulu.
Kuva Sanna Kupila 2015.*

Puolalan koulu, Kauppiaskadun yksikkö, VI-14-6, Kauppiaskatu 14

1954-55 Arkkitehtitoimisto Ehojoki - Kahran piirustusten mukaan rakennettu koulukiinteistö. Julkisivun reliefit Jussi Vikainen.

Puolalan koulu.

Kuvat Kaarin Kurri 2017 ja 2016.

Puopellon koulu, Mäntymäki 29-1, Sepänkatu 11

Ent. Keskusjatkokoulu ja Itäinen kansalaiskoulu. Suunniteltu Turun kaupungin talorakennusosastolla 1956 / Unto Toivonen. Katselmukset tehty 1958. Julkisivut eterniittiä ja tiiltä.

Puopellon koulu.

Kuva Sanna Kupila 2014.

Saramäen koulu, Vaistenkylä 2-21, Vaistentie 69

Alakansakoulu, valmistui 1950. Maalaiskansakoulu, jossa koulun yhteydessä oli opettajan asunto.

Teräsrautelan koulu, Ruohonpää 24-7, Korkkisvuorenkatu 14

Valmistunut v. 1956. Suunniteltu TK talorakennusosasto/ Heikki Sarainmaa. Koulurakennuksessa on (ollut) myös talonmiehen asunto ja kirjasto.

*Teräsrautelan koulu.
Kuva Sanna Kupila 2014.*

Turun normaalilyseo, nyk. Steiner koulu, IB-28-2, Mestarinkatu 2

Turun normaalilyseo, 1955 Kerttu Tamminen/Rakennushallitus. Nykyisin rakennuksessa toimii Steiner koulu

Vasaramäen koulu, Vasaramäki 44-13, Lehmustie 7

Rakennuslupa koululle on saatu 4.7.1952, loppukatselmus on tehty 27.8. 1953. Rakennus suunniteltu TK talorakennusosastolla, suunnittelijana Veijo Kahra. Kansakoulu oli 1950-luvulla esimerkkitapaus hyvin suunnitellusta ja maisemallisesti kauniille paikalle sijoitetusta koulusta. Rakennuksessa on ollut mm. suihkulähde aulassa.

*Vasaramäen koulu.
Kuva Sanna Kupila 2014.*

1960-luku

Aurajoen koulu, Nummi, Papinkatu 4

Pekka Pitkänen 1962, valmistunut 1963. Laajennettu myöhemmin pohjoissiiven lisäosilla.

Juhana Herttuan koulu, IX-11-2, Hansakatu 2

Modernistinen koulurakennus, Arkkitehtitoimisto Aarne Ehojoki 1960–61.

Kastun koulu, Vätti 24-5

Entinen Raunistulan yhteislyseo. Valtion rakennuttama oppikoulu. Suunnittelu arkkitehdit Olavi Reima ja Kauko Reima, piirustukset sign. Kauko Reima. Rakennuslupa 1968, katselmukset 1970. Julkisivut punatiiltä, painekyllästettyä puuta ja betonisokkeli. Selkeästi vielä 1960-lukulainen koulu.

*Kastun koulu.
Kuva Sanna Kupila 2014.*

Luolavuoren koulu, Luolavuorentie 36, Luolavuori 42-1

Luolavuoren koulurakennus on valmistunut 1964. Suunnittelijana Arkkitehtuuritoimisto Veijo Kahra 1963. Julkisivut betonia. Julkisivuissa myös klinkkeriä ja ikkunoiden välissä kuparia. Metallilasioivissa rautalankalasia. Rakennus muodostuu sisäpihan ympärille. Koulutilojen lisäksi on ollut alun perin tilat myös neuvolalle ja hammashoidolle. Rakennus peruskorjattiin täysin vuosien 2004–2006 aikana, jolloin koulua käytiin parakeissa. Rakennuksen uusin osa valmistui vuonna 2008.

Pernon koulu, Perno 31-1 ja 2, Hyrköistentie 5

Entinen Pansion yhteiskoulu, jonka on rakennuttanut Pansion yhteiskoulun kannatusyhdistys. Pernon koulu on rakennettu kolmessa vaiheessa. Ensimmäinen vaihe valmistui 1963, seuraava 1965 ja viimeinen 1977. Kaikki vaiheet on suunnitellut arkkitehtitoimisto Olavi ja Kauko Reima. Rakennuksen kaikki vaiheet oli hahmoteltu suunnitelmiin jo 1962 tehdyissä suunnitelmissa.

Koulun julkisivut ovat harjattua punatiiltä ja lautaa, liikuntahalli on mineriittiä.

*Pernon koulu.
Kuva Sanna Kupila 2013.*

Pääskyvuoren koulu, Pääskyvuori 60-1, Talvitie 10

Pääskyvuoren kansakoulu aloitti toimintansa syksyllä 1961. Rakennuksen on suunnitellut TK:n talorakennusosastolla arkkitehti Heikki Sarainmaa 1960. Jo tuolloin oli hahmoteltu II vaiheessa rakennettava lisäsiipi. Rakennus on kevytsoraharkkoa ja rapattu. Pulttikattoinen, jossa peltikate. rakennus on U-muotoinen siten, että pulttikaton lappeet laskeutuvat sisäpihan, joka on koulun ulkoilupiha, suuntaan. Uudisosa, ns. yläsiipi valmistui vanhan ns. alasiiven jatkoksi koulun rinnetontille 1973 kattamaan kasvavan oppilasmäärän tilatarpeen. Tämä uudisosa ei kuitenkaan toteutunut siihen kohtaan, mihin sitä oli v. 1960 hahmoteltu. Lisäosassa on voimistelusalali, ruokasali ja keittiö, mutta ei luokkatiloja.

*Pääskyvuoren koulu.
Kuva Sanna Kupila 2014.*

Rieskalähteen koulu, Vätti 63-1, Jöllintie 3

Entinen Läntinen kansalaiskoulu. Suunnitellut arkkitehtitoimisto Olli Vahtera 1962. Rakennus valmistunut 1963. Rakennus on monitahoinen ja moniosainen. Julkisivut ovat harjattua teräs-betonielementtejä, profiloitua kuparilevyä, laattaterässäleikköä ja betonisokkeli. Rakennukseen on tehty muutoksia mm. 1973.

*Rieskalähteen koulu.
Kuva Sanna Kupila 2014.*

Samppalinnan koulu, III-7-6, Itäinen Pitkäkatu 45

Talorakennustoimistossa (Unto Toivonen ja A. S. Sandelin) suunniteltu koulu, rakennettu 1968. Palloiluhalli 1970.

St. Olofskolan, III-1-6, Luostarinkatu 11

Vuonna 1963 Arkkitehtuuritoimisto Pentti Arolan piirustusten mukaan rakennettu koulu.

Turun klassillinen lukio, ent. Turun Klassikon koulu, VII-7-4, Eskelinkatu 4
1962–64 rakennettu konstruktivistinen koulukiinteistö, piirustukset laadittu Rakennus-
hallituksessa (Kerttu Tamminen).

*Turun klassillinen lukio.
Kuva Kaarin Kurri 2007.*

1970-luku

Aunelan koulu, Pahaniemi 24-18, entinen Aunelan puisto

Valmistunut 1971. Koulu valmistalomalli. Myyntiyhdistys Puutalo, Vesa Ekholm, Helsinki.
Julkisivut lauttaa ja peltiä.

Kouluun liittyvä palloiluhalli on valmistunut 1983. TK talorakennusosasto Eila Ravila
Julkisivut profiloitua peltiä ja lauttaa

*Aunelan koulu.
Kuva Sanna Kupila 2014.*

Hannunniitun koulu, Kurala 62-1, Virvuntie 3

Koulu valmistunut monessa osassa. Vanhin osa valmistui 1975, uudempi 1988, viipalekoulu pihalla valmistui 2000.

Vanhimman osan on suunnitellut rak-tsto Puolimatka/ Päivi Saila 1974

*Hannunniitun koulu,
suunnittelija Päivi Saila 1974.
Kuva Sanna Kupila 2014*

Hepokullan koulu, Varkkavuorenkatu 42

Rakennus on suunniteltu 1976, Turun kaupungin talorakennusosasto / Raija Lundsten
Julkisivut ovat pesubetonia ja polttomaalattua teräspeltiä

*Hepokullan koulu.
Kuva Sanna Kupila 2014.*

Ilpoisten koulu, Lauklähteenkatu 13

Suunniteltu 1974, TK talorakennusosasto Raija Lundsten.

Kouluun kuuluu kaksi erillistä rakennusta. Rakennus 1, luokkahuoneet ovat ryhmittyneet valopihan ympärille. Tässä rakennuksessa on myös kirjasto.

Rakennus 2: rakennuksessa on palloilu/liikuntahalli. Toisessa päässä rakennusta on talonmiehenasunto, neuvola ja hammaslääkärin tilat. Julkisivut ovat rouhebetonia ja sinkittyä teräspeltiä.

Lausteen koulu, Raadinkatu 7

Rakennettu kahdessa vaiheessa, I vaihe 1975 ja II vaihe 1976. Rakennus suunniteltiin niin, että se voidaan rakentaa kahdessa vaiheessa. Suunnittelija ja rakennuttaja Puolimatka yhtiö.

Runosmäen ala-aste, Piiparinpolku 3

(Luolavuoren koulun Piiparinpolun yksikkö) 1974, ATR-Toimistot Blomstedt-Krogius-Pettersson-Tuominen

Runosmäen koulu

Yhdistetty koulu- ja kirjasto – ja päiväkotirakennus ovat Pekka Pitkäsen suunnittelemia. Valmistuneet 1977-1979. Matala rakennus on harmaa, mutta väriä julkisivuun on tuotu ikkunoiden alapuolisilla, värillisillä puuosilla. Väriyksenä on käytetty perusvärejä, esimerkiksi keltaista, punaista ja sinistä.

*Runosmäen koulu.
Kuva Sanna Kupila 2013.*

Suikkilan koulu, Suikkila 67, Talinkorventie 16

Kokonaisuus, johon kuuluvat myös päiväkoti ja neuvola rakennus, rakennettu 1972. Arkkitehti Pekka Pitkänen. Koulun laajennus on TK/talorakennusosasto.

*Suikkilan koulu.
Kuva Sanna Kupila 2014.*

Uittamon koulu, Uittamo 22-1, Jalustinkatu 8

Kansakoulu ja lastentarha. Suunniteltu rakennustoimisto Puolimatka Oy:n suunnitteluosastolla. Piirustukset 1971, lupa 1972 ja katselmukset 27.3.1973. Julkisivut alkujaan keltaista kalkkihiekkatiiltä ja profiloitua peltiä.

*Uittamon koulu.
Kuva Samuli Saarinen 2015.*

Wäinö Aaltosen koulu, Wäinö Aaltosen koulutie 3

Vanha koulurakennus rakennettiin palaneen koulun tilalle 1979. Rakennus on siirtokelpoinen koulurakennus, A-elementti Oy, suunnittelu Tapio Korpisaari, Safa. Rakennuksessa toimii nykyisin kirjasto

Uusi koulurakennus arkkitehti Markku Roininen

1980-luku

C. O. Malmin koulu, Nummi, Virvuntie 5

arkkitehti Markku Roininen, koulu valmistui 1988

*C. O. Malmin koulu.
Kuva Sanna Kupila 2014.*

Turun Normaalikoulu, Norssi, Varissuo, Annanpolku 9

Turun yliopiston harjoittelukoulu, valmistunut 1980. Suunnittelija ATR-toimistot, arkkitehti Björn Krogius. Punatiilinen rakennuskokonaisuus

Varissuon koulu, Varissuo 19-6, Kuopuksenpolku 1

Ala-aste, suunnitellut arkkitehti Frank Schauman 1983, koulu valmistunut 1984. Julkisivut punatiiltä.

1990-luku

Halisten koulu, Paavinkatu 13

Nummenpakan Halisten yksikkö. Koulu valmistunut 1997

Turun lyseo, Riihikallion koulu, Runosmäki, Varusmestarintie 19

TK talorakennusosasto/ Ilmari Saren 1991, valmistunut 1994.

Wäinö Aaltosen koulu, Wäinö Aaltosen koulutie 3

Luokkarakennus, taidekoulu ja liikuntasali. TK /talorakennusosasto Markku ”Ronski” Roininen 1995. Valmistunut 1997

*Wäinö Aaltosen koulu,
liikuntahalli.
Kuva Sanna Kupila 2013.*

2000-luku

Brahe skolan, Myllymäentie 42

Valmistunut 2015. Suunnittelija virolainen toimisto Amhold Oy ja pääsuunnittelija Tarmo Kööp.

Haarlan koulu ja päiväkoti. Haarla 34-1, Meteorikatu 1

Arkkitehtitoimisto Sigge/ Pekka Mäki 2003, koulu valmistui 2005

Katariinan koulu, Nummi, Kirkkotie 31

Vahtera Arkkitehdit/ Matti Pasanen 2000, valmistunut 2001. II-vaihe Vahtera Arkkitehdit/ Seppo Järvenpää 2002, valmistunut 2003.

*Katariinan koulu.
Kuva Sanna Kupila 20134*

Kohmon koulu, Ritavuorencuja 6

Hannunniitun koulun Kohmon yksikkö. Valmistunut 2009.

Paattisten koulu, Toffinkuja 2

Valmistui 2011. Suunnittelija arkkitehti Mikko Uotila. Koulu luovutettiin käyttöön 11.11.2011. Koulun yhteydessä on myös päiväkotia, liikuntahalli ja kirjasto.

Vähäheikkilän koulu

Uusin laajennus valmistunut 2003, Vahtera Arkkitehdit /Seppo Järvenpää

*Vähäheikkilän koulu.
Kuva Sanna Kupila 2014.*

Ammattikoulut ja muut 2. asteen oppilaitokset

Artukainen 8-11, Artukaistentie 13, Aikuiskoulutuskeskus, ent. TS-Opistola

Kokonaisuus muodostuu kahdesta talosta. A-rakennus alkujaan Sähkö-Lähteenmäen toimitalo, valmistunut vuonna 1985, B-rakennus TS-Opistola. Rakennukset on suunnitellut arkkitehtitoimisto Casagrande, Benito Casagrande ja Kari Haroma. Vuonna 1995 tehtiin SLM:n toimitaloon käyttötarkoituksen muutos, jolloin se muutettiin Aikuiskoulutuskeskuksen koulutaloksi. Muutokset teki Arkkitehtitoimisto Casagrande & Haroma. Rakennusta laajennettu 2003, suunnittelija Caterina Casagrande-Mäkelä.

Datacity, Lemminkäisenkatu 14

Valmistunut 1988

Göteborgin ammattikoulu, Aninkaistenmäen ammattikoulu, Aninkaistenkatu 9

Koulun suunnittelutehtävä annettiin Arkkitehti Risto-Veikko Luukkoselle. Rakennustyöt Parkkimäellä alkoivat 10.11.1947, peruskivi muurattiin 15.6.1948, harjannostajaiset 27.11.1948, vihkiäiset 1.3.1951.

ICT-City, Joukahaisenkatu 3

Valmistunut 2006

Juhannuskukkulan ammattikoulu, Pohjola 20-2, Kukulakuja 3

Vesilinna ja ammattikoulu on rakennettu ja suunniteltu samaan aikaan. Suunniteltu TK talorakennusosasto 1956, Olof Holmberg. Katselmukset tehty 1958. Ammattikoulussa on tehty vuosien aikana lukuisia, pääosin sisäpuolisia, muutostöitä, joita ovat suunnitelleet talorakennusosaston arkkitehdit.

*Juhannuskukkulan ammattikoulu.
Kuva Sanna Kupila 2014.*

Kauppaopisto, 1-16-21, Kellonsoittajankatu 9

Rationalistinen kauppaopisto rakennettiin 1966-68 arkkitehtitoimisto Lukander & Vahteran piirustusten mukaan.

Paasikiviopisto, Harjattula, Harjattulantie.

Harjattulan kartanon entiseen navettaan on tehty Paasikivi-opiston opetustilat. Navetta 1918–20 F. Strandell. Muutoksia 1980–84, Arkkitehtitoimisto B. Casagrande & co. Myös tilan muita rakennuksia toimii opiston käytössä.

TAO, Turun ammattiopistosäätiö, Teijonkatu 5

Rakennettu 1977 Auran kenkätehtaan toimintaa varten. Suunnittelija Benito Casagrande. Nykyisin Turun ammattiopistosäätiön koulutiloina. Entiseltä nimeltään Turun maalariammattikoulu.

Turun ammattikorkeakoulu, Sepänkatu 1

Rakennettu vuosina 1964-1966 Arkkitehtitoimisto Olof Holmbergin laatimien suunnitelmien mukaan Turun teknillisen oppilaitoksen koulutaloksi. 1990-luvulla (?) toteutetut laajennusosat sisäänkäynnin yhteyteen sekä Sepänkadun suuntaisen siiven luoteispäätyyn (kirjasto) suunnitteli Arkkitehtitoimisto Pekka Pitkänen.

*Turun ammattikorkeakoulu.
Kuva Kaarin Kurri 2013.*

Turun ammattikorkeakoulu, III-12-4, Sepänkatu 2

Entinen Turun teollisuuskoulu, Turun teknillinen koulu, Turun teknillinen oppilaitos. Rakennettu vv. 1899-1903, Muutoksia 1940-luvulla. Tyyliltään kertaustyylinen. Laivanrakennuslaboratoriorakennus laajennussiipi 1945-47, suunniteltu rakennushallituksessa Ermala ja Wessman ja läntinen laajennussiipi 1941 Lauri Sipilä.

Turun ammattikorkeakoulu, Kupittaa, Lemminkäisenkatu 18/Untamonkatu 2

Tunturin polkupyörätehtaan vanha tehdasrakennus, joka siirtyi Turun ammattikorkeakoulun käyttöön 1999. Kupittaaan tehdasrakennuksen vanhin osa valmistui 1952, piirustukset on tehnyt 1950 Hugo Purila. Muutostöitä ja laajennuksia Kupittaaan rakennuksissa on tehty vuosina 1969–70, 1977 ja 1979, 1985–86, arkkitehti Jarkko Koski. 2000-luvun alussa laajennus Vahtera Arkkitehdit/ Jukka ”Löysä” Lehtonen. Rakennus on huomioitu teollisuuskohteiden täydennysinventoinnissa.

Turun teknillinen ammattikoulu, Peltola 13-23, Hamppukatu 2

Peltolan sivukoulu. Uudisrakennus valmistunut 1983. Koulu muodostuu kolmesta rakennusmassa-kokonaisuudesta, A, B ja C. Rakennukset punatiiltä, tasakatto, jossa peltikate. Koulun suunnitellut arkkitehtitoimisto Lukander & Vahtera.

Turun sairaanhoito-oppilaitos, Peltola 4-9, Uudenmaantie 43 ja Ruiskatu 8

Suunnitellut arkkitehtitoimisto Veijo Kahra 14.10.1976.

Julkisivut harmaata pesubetonia ja punaista teräslevyä. Ikkunat ja ovet punaista terästä. Rakennus muodostuu 1- ja 2 kerroksisista osista, joiden keskellä kohoaa 5-kerroksinen rakennusosa.

Ruohonpää 8-4, Tommilankatu 24, Ammatti-instituutti TAI

Turun marittayhdistys ry:n rakennuttama talouskoulu, valmistunut 1982. Piirustukset 1981 arkkitehtitoimisto Eero Ponkala. Punatiilinen rakennus

Turun kristillinen kansanopisto, Röntämäki 91–16-13, Lustokatu 7

koulu ja asuntola sekä johtajan asuinrakennus, Pekka Pitkänen 1973.

*Turun kristillinen kansanopisto.
Kuva Sanna Kupila 2014*

LIITE

Keskustan ulkopuolisten koulujen arvottaminen

Luokka 1

Rakennustaiteellisesti merkittävimmät ja edustavimmat koulut, joilla on myös ympäristöllisiä erityisarvoja. Kohteet ovat merkittäviä yksittäisinä rakennuksina.

- Kärsämäen koulu, Kärsämäentie 46. Valmistunut 1881, lisärakennus 1913.
- Wäinö Aaltosen koulu, Ylistalo (Kukkolan koulu), Wäinö Aaltosen koulutie 3. Kukkolan päärakennus 1900-l. alusta, kouluna vuodesta 1922.
- Toivo, ent. Paimalan yläkansakoulu, Paimalantie 369. Valmistunut 1904.
- Vähä-Heikkilän koulu, Myllymäentie 42. Vanhimmat rakennukset, Onni Touru, valmistuneet 1906, 1912 ja 1928.
- Kähärin koulu, Pietari Valdin katu 14. valmistunut 1909 (suunnittelija mahdollisesti opettaja Hänninen).
- Paavolan koulu, Säskyläntie 622. Kansakoulun tyyppiirustus nro 1, valmistunut 1914.
- Ristimäen koulu, Rasintie 26. Valmistunut 1914, lisä ja ulkorakennus 1930. Nykyisin yksityinen asunto.
- Töörinummi, ent. Kreivilän koulu, Paattisten kansakoulu vuodesta 1926, Paattistentie 677.
- Nummen koulu, Papinkatu 1. Ensimmäinen osa valmistunut 1931, ensimmäinen laajennus 1937 (Talorakennusosasto), toinen laajennus 1980-luvun lopulla.
- Raunistulan koulu, Oikotie 1, Satakunnantie 35. J.E. Hindersson 1931, laajennus arkkitehtitoimisto Eero Ponkala Oy 1978, valmistunut 1980.
- Tortinmäen kansakoulu, Järvijoentie 16. Piirustukset allekirjoittanut Lauri Sipilä 1942.
- Pansion koulu, Pernontie 29. Talorakennusosasto Totti Sora 1948, valmistunut 1950.
- Vasaramäen koulu, Lehmustie 7b. Talorakennusosasto Veijo Kahra, valmistunut 1953.
- Kupittaaan koulu. Syreenikuja 1. Arkkitehtitoimisto Aarne Ehojoki ja V. Kahra, valmistunut 1957, laajennus 1962, Aarne Ehojoki.
- Juhannuskukkulan koulu, Kukkulakuja 3. Talorakennusosasto Olof Holmberg 1956, valmistunut 1958.

- Rieskalähteen koulu, Jöllintie 3. Arkkitehtitoimisto Olli Vahtera 1962, valmistunut 1963.
- Luolavuoren koulun vanha osa, Luolavuorentie 36. Arkkitehtuuri-toimisto Veijo Kahra 1963. Valmistunut 1964, uusin osa 2008.
- Pernon koulu, Hyrköistentie 35, vanhin 1963 rakennettu osa voimistelusaliksi 1965. Arkkitehtitoimisto Olavi ja Kauko Reima, valmistunut 1963, 1965. Uusin osa 2 (1977).
- Kastun koulu, Pyörämäentie 4. Olavi ja Kauko Reima, valmistunut 1970.
- Suikkilan koulu, Talinkorventie 16. Pekka Pitkänen, valmistunut 1972.
- Kristillinen opisto, Lustokatu 7. Pekka Pitkänen 1973 (laajennus 1984–87 ja lisärakennus 1991–93 LPR arkkitehdit). Päärakennus ja rehtorin asunto 1, muut 2.
- Turun sairaanhoito-oppilaitos, Ruiskatu 8. Arkkitehtitoimisto Veijo Kahra 1976.
- Turun normaalikoulu, Annikanpolku 9. ATR-toimistot Björn Krogius, valmistunut 1980.
- Turun teknillinen ammattikoulu, Hamppukatu 2. Arkkitehtitoimisto Lukander & Vahtera, valmistunut 1983. Hamppukadun suuntainen vanhin osa (101651044X) jos säilyneet (muut 3)
- Hannunniitun koulu, Malmin yksikkö (C.O. Malmin koulu), Virvuntie 3–5. Talorakennusosasto Markku Roininen, valmistunut 1988 (muut osat 3).
- Turun lyseo, Riihikallion koulu, Varusmestarintie 19. Talorakennusosasto Ilmari Saren 1991, sisätilat Tuija Gerke (Mikkonen), valmistunut 1994.
- Wäinö Aaltosen koulu, Wäinö Aaltosen koulutie 3. Luokkarakennus, taidekoulu ja liikuntasali, Talorakennusosasto Markku ”Ronski” Roininen 1995, valmistunut 1997 (1979 valmistunut kirjastorakennus 3).
- *Yhteensä 27 kohdetta*

Luokka 2

Arkkitehtonisesti ja ympäristöllisesti hyvin toteutuneet kohteet, jotka ovat koulurakentamisen kokonaiskuvan ymmärtämisen kannalta arvokkaita tai ne ovat osa arvokasta rakennetun ympäristön kokonaisuutta. Kohteet eivät ole yksittäisinä rakennuksina yhtä arvokkaita kuin ensimmäisessä luokassa olevat.

- Teräsrautelan koulu, Korkkisvuorenkatu 14. Talorakennusosasto, Heikki Sarainmaa, valmistunut 1956
- Jäkärälän koulu ja liikuntasali, Arkeologinkatu 9. Valmistunut 1958, Laajennus 1987 talorakennusosasto Eila Ravila. Liikuntasalirakennus 1987.

- Pallivahan koulu, Paltankatu 4. Talorakennusosasto A. Sandelin / Raija Lundsten 1958.
- Puropellon koulu, Sepänkatu 11. Talorakennusosasto Unto Toivonen 1956, valmistunut 1958.
- Pääskyvuoren koulu, Talvitie 10. Talorakennusosasto Heikki Sarainmaa 1960, valmistunut 1961, laajennus 1973.
- Ilpoisten koulu, Lauklähteenkatu 13. Talorakennusosasto Raija Lundsten 1974.
- Uittamon koulu ja päiväkotikoti, Jalustinkatu 8. Rakennustoimisto Puolimatka 1971, valmistunut 1973.
- Runosmäen koulu ja kirjasto, Piiparinpolku 9. Pekka Pitkänen, valmistunut 1977–79.
- Varissuon koulu. Kuopuksenpolku 1. Frank Schauman 1983, valmistunut 1984.
- *Yhteensä 9 kohdetta*

Luokka 3

Kohteet, joilla on kulttuurihistoriallista merkitystä, mutta joilla ei ole rakennustaiteellisia tai ympäristöllisiä erityisiä arvoja.

- Turun ammattikorkeakoulu Untamonkatu 2. Entinen polkupyörätehdas, vanhin osa Hugo Purila 1950. Laajennettu 1969–1970; 1975 ja 1981 (Jarkko Koski); 2000-l. alussa Vahtera Arkkitehdit / Jukka ”Löysä” Lehtonen.
- Saramäen koulu, Vaistentie 69. Valmistunut 1955.
- Moision koulu, Moision koulutie 2. Maaseudun rakennustoimisto, Poku Salo 1950, valmistunut 1955, laajennus 1961, lisärakennus 1997, jatko-osa 2005, liikuntahalli 2003.
- Aurajoen koulu, Papinkatu 4. Pekka Pitkänen 1962. valmistunut 1963, laajennettu myöhemmin pohjoissivun lisäosilla.
- Aunelan koulu, Opintie 1. Myyntiyhdistys Puutalo, Vesa Ekholm / valmistalo, valmistunut 1971, palloiluhalli talorakennusosasto Eila Ravila, valmistunut 1983.
- Hannunniitun koulu, Virvuntie 3–5. Vanhin osa Puolimatka, Päivi Saira 1974, valmistunut 1975, viipalekoulu 2000, uusin osa 2012. Malmin yksikkö 1988 luokassa 1.
- Hepokullan koulu, Varkkavuorenkatu 42. Talorakennusosasto Raija Lundsten 1976.
- Lausteen koulu, Raadinkatu 7. Rakennettu 1975, II vaihe 1976, Suunnittelija Puolimatka-yhtymä.

- Wäinö Aaltosen koulun 1979 valmistunut rakennus, nykyinen kirjasto, Wäinö Aaltosen koulutie 3, muut 1.
- Turun ammatti-instituutti, ent. Marttayhdistyksen talouskoulu, Tommilankatu 24. Arkkitehtitoimisto Eero Ponkala 1981, valmistunut 1982.
- *Yhteensä 10 kohdetta*

Uusimmat kohteet, ei arvoitettu

- Katariinan koulu, Kirkkotie 31. Vahtera Arkkitehdit/ Matti Pasanen 2000, valmistunut 2001. II-vaihe Vahtera-arkkitehdit Seppo Järvenpää 2002, valmistunut 2003.
- Haarlan koulu, Meteorikatu 1. Arkkitehtitoimisto Sigge, Pekka Mäki 2003, valmistunut 2005.
- Luolavuoren koulun laajennus 2008, Luolavuorentie 36.
- Paattisten koulu, Ullaistentie 7. Mikko Uotila, valmistunut 2011.
- Vähä-Heikkilän koulun laajennus 2003, Myllymäentie 42. Vahtera-arkkitehdit / Seppo Järvenpää
- Braheskolan, Myllymäentie 42. Valmistunut 2015. Suunnittelija virolainen arkkitehtitoimisto Amhold Oy ja pääsuunnittelija Tarmo Kööp.